

Latvijas Zinātnes padome

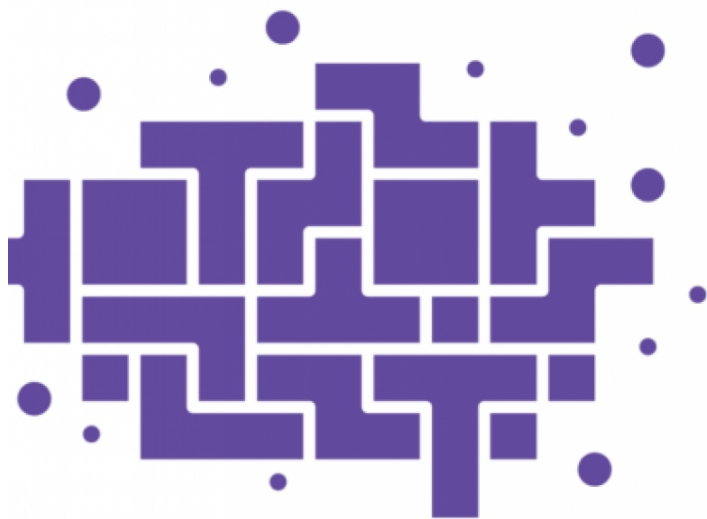
Lībiešu valodas pārmantošana: zināšanas par kritiski apdraudētas valodas transmisiju mūsdienās kā pamats procesā balstītu valodas saglabāšanas un revitalizācijas instrumentu izveidē

Statuss: Īstenošanā

Publicēts: 09.02.2024.

Fundamentālo un lietišķo pētījumu projekti
(FLPP)

Humanitārās un mākslas
zinātnes

FLPP

FUNDAMENTĀLO UN LIETIŠĶO PĒTĪJUMU PROJEKTI

Lībiešu valodas pārmantošana: zināšanas par kritiski apdraudētas valodas transmisiju mūsdienās kā pamats procesā balstītu valodas saglabāšanas un revitalizācijas instrumentu izveidē

Sākums: 01/2024 Noslēgums: 12/2026

Projekta numurs

—● Izp-2023/1-0264

Finansējums

—● 300 000 EUR

Projekta vadītājs

—● Gunta Kļava

Projektu īsteno

Zinātnes nozare

Humanitārās zinātnes

Kopsavilkums

Dabiski valodas tiek nodotas no paaudzes paaudzē un lietotas vairumā jomu. Kritiski apdraudēto valodu kopienās šādi apstākļi bieži nav pieejami, tās pakļautas spēcīgai majoritāšu valodu domināncei, kas liek to lietotājiem pāriet uz majoritāšu valodām arī ģimenē, apturot dabisko valodas pārnesei un samazinot valodas lietotāju skaitu, it īpaši bērnu un jauniešu vidū. Pretēji tam lībiešu valodas situācija liecina, ka nozīmīgākā valodas lietotāju un apguvēju daļa mūsdienās ir tieši bērni un jaunieši, kuru ģimenēs lībiešu valoda netiek izmantota. Tas rosina diskusiju par valodas pārmantošanas procesiem kritiski apdraudēto valodu mūsdienu kopienās. Iepriekš veiktie pētījumi vedina domāt, ka lībiešu valodas pārnesei galvenā loma ir kopīgās interesēs balstītām kopienu grupām, kurās valoda tiek nodota no viena kopienu locekļa citam, turklāt lībiešu valoda liecina par šādu tendenci jau kopš 20. gadsimta vidus. Projekta mērķis ir: 1) izpētīt lībiešu valodas pārnesei procesus, tostarp vēsturiskā valodas situācijas kontekstā, 2) identificēt ar valodas pārnesei saistītos būtiskos aktorus un jomas, lai uzlabotu izpratni par apdraudēto valodu pārmantojamību mūsdienu sabiedrībā, 3) izziņāt pārnesei procesā balstītu un to atbalstošu apdraudēto valodas saglabāšanas, lietošanas un revitalizācijas instrumentu veidošanu, 4) veicināt lībiešu valodas un citu kritiski apdraudētu pirmiedzīvotāju valodu saglabāšanu un revitalizāciju atvērtas sabiedrības apstākļos.

Projektu konkurss:

Fundamentālo un lietišķo pētījumu projektu 2023. gada atklātais konkurss

<https://www.lzp.gov.lv/lv/projekts/libiesu-valodas-parmantosana-zinasanas-par-kritiski-apdraudetas-valodas-transmisiju-musdienas-ka-pamats-procesa-balstitu-valodas-saglabasanas-un-revitalizacijas-instrumentu-izveide>